

45. VRTEC NAJDIHOJCA
Gorazdova 6, 1000 Ljubljana
Slovenija
vrtec@najdihojca.si
Telefon: 01 515 59 20

Beti Mešić
Diplomirana vzgojiteljica predšolskih otrok
beti.mesic@najdihojca.si,

SVET V MALIH ROKAH - od zastave do ambasadorjev sveta

Primer dobre prakse in refleksije vzgojiteljice v skupini otrok, starih od 5 do 6 let

SVIJET V MALIM RUKAMA - od zastave do malih ambasadora sveta

Primer dobre prakse i refleksije vaspitačice u grupi dece uzrasta od 5 do 6 godina

THE WORLD IN LITTLE HANDS - From a Flag to Young Ambassadors of the World

(A Good Practice Example and Educator Reflection)

Povzetek

Prispevek predstavlja primer dobre prakse celoletnega projekta *Svet v malih rokah*, ki je potekal v skupini otrok, starih od pet do šest let. Namen projekta je bil prek igre, zgodb, raziskovanja in sodelovanja z družinami spodbujati zanimanje za države sveta ter razvijati radovednost, odprtost do drugačnosti in občutek pripadnosti skupnosti. Izhodišče projekta je bila izbira zastave, s katero se je vsak otrok poistovetil ter jo skozi leto raziskoval skupaj z vrstniki in družino. Pomembno vlogo so imela rojstnodnevna praznovanja, na katerih so otroci skupaj s starši predstavljali izbrane države. Projekt je vključeval pravljice, didaktične igre, ustvarjalne dejavnosti, raziskovanje aktualnih dogodkov in mednarodne izkušnje. Prispevek poleg predstavitve primera dobre prakse vključuje tudi refleksijo vzgojiteljice o strokovnih spoznanjih, do katerih je prišla med načrtovanjem in izvajanjem projekta. Ugotovitve kažejo, da so otroci skozi projekt razvijali radovednost, sposobnost povezovanja informacij, zanimanje za svet okoli sebe, medkulturno občutljivost ter medsebojno sodelovanje.

Ključne besede: refleksivna praksa, predšolski otrok, projektno delo, učenje skozi igro, sodelovanje z družinami, medkulturno učenje, participacija otrok, raziskovanje sveta.

Rezime

Rad predstavlja primer dobre prakse celogodišnjeg projekta *Svet u malim rukama*, realizovanog u grupi dece uzrasta od pet do šest godina. Cilj projekta bio je da kroz igru, priče, istraživanje i saradnju sa porodicama podstakne interesovanje za zemlje sveta, kao i razvoj radoznalosti, otvorenosti prema različitostima i osećaja pripadnosti zajednici. Polazna osnova projekta bio je izbor zastave sa kojom se svako dete poistovetilo i koju je tokom godine istraživalo zajedno sa vršnjacima i porodicom. Značajnu ulogu imale su proslave rođendana, tokom kojih su deca zajedno sa roditeljima predstavljala odabrane države. Projekat je obuhvatao bajke, didaktičke igre, kreativne aktivnosti, istraživanje aktuelnih događaja i međunarodna iskustva. Pored predstavljanja primera dobre prakse, rad obuhvata i refleksiju vaspitačice o stručnim saznanjima do kojih je došla tokom planiranja i realizacije projekta. Rezultati pokazuju da su deca kroz projekat razvijala radoznalost, sposobnost povezivanja informacija, interesovanje za svet koji ih okružuje, interkulturalnu osetljivost i međusobnu saradnju.

Ključne reči: refleksivna praksa, predškolsko dete, projektni rad, učenje kroz igru, saradnja sa porodicama, interkulturalno učenje, participacija dece, istraživanje sveta.

Summary

This paper presents an example of good practice from the year-long project *The World in Little Hands*, implemented in a group of children aged five to six years. The aim of the project was to foster children's interest in countries around the world through play, storytelling, exploration, and collaboration with families, while encouraging curiosity, openness to diversity, and a sense of belonging to the community. The project was based on each child choosing a national flag with which they identified and explored throughout the year together with their peers and family members. Birthday celebrations played an important role, as children and their parents presented selected countries to the group. The project included stories, educational games, creative activities, exploration of current events, and international experiences. In addition to presenting an example of good practice, the paper also includes the educator's reflection on the professional insights gained during the planning and implementation of the project. The findings indicate that the children developed curiosity, the ability to connect information, an interest in the world around them, intercultural awareness, and cooperation through their participation in the project.

Keywords: reflective practice, preschool child, project-based learning, learning through play, family partnership, intercultural learning, child participation, world exploration.

Uvod

V skupini otrok, starih od pet do šest let, sem želela skozi celoletni projekt otrokom približati svet na način, ki bi bil zanje razumljiv, zanimiv in povezan z njihovim vsakdanom. Projekt sem zasnovala z namenom povezovanja vsebin s področja kulture miru, trajnostnega razvoja,

digitalne pismenosti in medkulturnega učenja. Hkrati sem želela slediti projektu enote, v katerem so imele pomembno mesto pravlјice.

Na začetku sem projekt razumela predvsem kot spoznavanje držav sveta. Predstavljala sem si, da bomo raziskovali zastave, živali, hrano, znamenitosti in različne kulture. Danes, ko pogledam nazaj, ugotavljam, da smo skozi projekt raziskovali predvsem odnose, pripadnost, sodelovanje in radovednost. Otroci niso spoznavali le sveta okoli sebe, ampak so postopoma postajali njegovi aktivni raziskovalci.

Glavni del

Projekt se je začel z izbiro zastave. Vsak otrok si je na začetku šolskega leta izbral zastavo, ki mu je bila všeč. Izbirali so po barvah, simbolih ali preprosto po občutku. Nato so doma skupaj s starši raziskali, kateri državi zastava pripada. Tako je vsak otrok dobil svojo državo.

Zastava je postala pomemben del vsakodnevnega življenja v skupini. Pojavljala se je na risbah, ležalnikih, seznamih dežurstev in sedežnem redu pri mizi. Otroci niso poznali le svoje zastave, ampak tudi zastave svojih prijateljev. Hitro so jih povezovali z državami in vrstniki ter jih začeli prepoznavati tudi zunaj vrtca. Pogosto so v vrtec prinašali nova opažanja in informacije o državah, ki so jih opazili med sprehodi, na potovanjih ali doma, kar je dodatno bogatilo projekt.

Posebno mesto v projektu so imela rojstnodnevna praznovanja. Ob rojstnem dnevu je vsak otrok postal ambasador svoje države. V skupino je povabil starša, starega starša ali drugega družinskega člana, ki je skupaj z njim predstavil državo ostalim otrokom. Predstavitve so bile zelo raznolike. Nekateri starši so pripravili plakate, drugi predstavitve, tretji so prinesli predmete, fotografije ali tradicionalne izdelke. V skupini smo gostili teto iz Mehike, ki je otrokom predstavila svojo kulturo in pripravila pravo pinjato. Nekateri stari starši so skupaj z vnuki izdelovali mape o državah in zbirali zanimivosti. Vsaka družina je državo predstavila na svoj način in s tem pomembno prispevala k bogatitvi projekta.

Pomemben del projekta so bile tudi pravlјice. Po predstavitvah držav smo obnavljali pridobljeno znanje, se pogovarjali o simbolih, živalih, hrani in znamenitostih. Otroci so predlagali junake, zaplete in rešitve, njihove ideje pa so se povezovale v skupne zgodbe, ki so postale del našega raziskovanja sveta.

Projekt se ni ustavil pri načrtovanih dejavnostih. Otroci so v vrtec začeli prinašati knjige, atlase, revije, turistične brošure, nalepke zastav in druge materiale, povezane z državami sveta. Pogosto so svoje najdbe predstavili vrstnikom ali jih vključili v pogovor o državi, ki smo jo raziskovali.

Za utrjevanje znanja sem pripravljala različne delovne liste, prilagojene starosti otrok. Otroci so povezovali simbole z državami, prepoznavali zastave, barvali, izrezovali in razvrščali. Poleg tega

sem pripravila igralne karte držav, s katerimi so primerjali živali, znamenitosti, tradicionalno hrano in olimpijske medalje.

Ker smo skupina Petelini, nas je na naših potovanjih spremljal Hei Hei. Postal je maskota projekta in pomemben del kvizov, s katerimi smo utrjevali znanje. Otroci so drug drugemu postavljali vprašanja o državah, ki smo jih že spoznali, ter razvijali govorne spretnosti, sposobnost poslušanja in argumentiranja.

Posebno zanimanje je med otroki vzbudilo spremljanje zimskih olimpijskih iger. Ker je imel vsak otrok svojo državo, so igre spremljali z veliko zavzetostjo. Navijali so za svoje države, spremljali osvojene medalje in primerjali uspehe športnikov. Posebej ponosni so bili ob uspehih Slovenije ter so o njih navdušeno pripovedovali tudi ob prihodu v vrtec.

Otroci so ob koncu projekta pokazali vse večjo sposobnost povezovanja informacij. Ob spoznavanju novih držav so že sami sklepali, na katerem kontinentu ležijo, kakšno podnebje imajo, katere živali tam živijo in kakšne bi lahko bile življenjske razmere ljudi. Takšno razmišljanje je kazalo na razvoj njihove radovednosti, sposobnosti sklepanja in razumevanja sveta.

Na razvoj projekta so vplivale tudi nepredvidene okoliščine. V skupini je bila skozi leto prisotna študentka, ki obožuje avtomobile. Njeno navdušenje se je hitro preneslo na otroke, ki so začeli raziskovati avtomobilske znamke in države njihovega izvora. Tako smo povsem spontano odprli novo področje raziskovanja.

Projekt so bogatile tudi mednarodne izkušnje. V skupini smo gostili Erasmus dijakinje iz Turčije, sama pa sem se v okviru Erasmus mobilnosti udeležila izobraževanja na Irskem. Otrokom sem predstavila svoje izkušnje, skupaj pa smo raziskovali tudi značilnosti obeh držav.

Refleksija vzgojiteljice

Projekt *Svet v malih rokah* me je kot vzgojiteljico spodbudil k poglobljenemu razmisleku o lastni vlogi pri načrtovanju in izvajanju vzgojno-izobraževalnega procesa. Na začetku sem projekt razumela predvsem kot priložnost za spoznavanje držav sveta, vendar sem skozi opazovanje otrok postopoma ugotavljala, da jih veliko bolj kot posamezna dejstva pritegne možnost raziskovanja, postavljanja vprašanj in povezovanja novih spoznanj z njihovimi lastnimi izkušnjami. To spoznanje je pomembno vplivalo na moje nadaljnje načrtovanje dejavnosti.

Ena pomembnejših strokovnih izkušenj je bila povezana s sodelovanjem družin. Sprva sem staršem pripravila precej natančna navodila za predstavitev držav, saj sem želela zagotoviti enotno kakovost izvedbe. Že po prvih predstavitvah pa sem ugotovila, da prevelika usmerjenost zmanjšuje ustvarjalnost in lahko pri starših povzroča občutek obremenjenosti. Ko sem družinam namenoma pustila več svobode, so predstavitve postale bolj raznolike, avtentične in vsebinsko

bogate. To me je ponovno opozorilo, kako pomembno je zaupati otrokom in njihovim družinam ter jim omogočiti, da projekt soustvarjajo na način, ki izhaja iz njihovih interesov, izkušenj in zmožnosti.

Med izvajanjem projekta sem vse bolj opazala tudi spremembo svoje profesionalne vloge. Iz vloge vzgojiteljice, ki predvsem načrtuje in podaja informacije, sem postopoma prehajala v vlogo opazovalke, poslušalke in sooblikovalke učnega procesa. Otroci so v vrtec prinašali nove ideje, knjige, zanimivosti in vprašanja, ki jih sama nisem predvidela. Namesto da bi se dosledno držala prvotnega načrta, sem dejavnosti sproti prilagajala njihovim pobudam. Takšen način dela je zahteval stalno refleksijo lastne prakse in pripravljenost na odstopanje od načrtovanega, kadar je bilo to v korist otrokovega raziskovanja.

Pomembno strokovno spoznanje je bilo tudi, da kakovost projekta ni bila odvisna od tega, ali smo izvedli vse prvotno načrtovane dejavnosti, temveč od tega, koliko prostora smo namenili otroški radovednosti in participaciji. Čeprav vseh vsebin, ki sem jih sprva načrtovala, nismo uresničili, sem skozi sprotno opazovanje ugotovila, da so otroci razvijali sposobnost povezovanja informacij, samostojnega sklepanja in raziskovanja sveta na način, ki ga ni bilo mogoče vnaprej načrtovati.

Projekt je pomembno prispeval tudi k mojemu strokovnemu razvoju. Ponovno sem se prepričala, da refleksivna praksa ni le vrednotenje že izvedenih dejavnosti, temveč predvsem pripravljenost na sprotno prilagajanje pedagoškega procesa otrokovim potrebam, interesom in pobudam. Prav takšen pristop omogoča, da otrok postane aktiven soustvarjalec učenja, vzgojitelj pa refleksivni praktik, ki svojo strokovno prakso nenehno razvija in izboljšuje.

Zaključek

Projekt *Svet v malih rokah* se je začel kot raziskovanje držav sveta, skozi leto pa je prerasel v proces skupnega raziskovanja, sodelovanja in učenja. Otroci niso usvajali le novih informacij o državah, zastavah in kulturah, temveč so razvijali sposobnost poslušanja, sodelovanja, povezovanja informacij ter spoštovanja različnosti. Posebej pomembno je bilo, da so novo znanje povezovali z lastnimi izkušnjami, opažanji in pobudami, kar je prispevalo k njihovemu aktivnemu vključevanju v učni proces.

Pomembno vlogo pri uspešnosti projekta so imele tudi družine, ki so s svojimi predstavitvami, idejami in izkušnjami pomembno soustvarjale projekt. Sodelovanje med vrtcem in družino se je izkazalo kot pomemben dejavnik pri bogatitvi učnega procesa ter pri razvijanju otrokove radovednosti, samozavesti in občutka pripadnosti skupini.

Izkušnje projekta potrjujejo, da odprto projektno delo omogoča prilagajanje učnega procesa interesom otrok ter spodbuja njihovo aktivno participacijo. Takšen pristop prispeva k razvoju

radovednosti, medkulturne občutljivosti, sposobnosti povezovanja informacij in sodelovalnega učenja.

Projekt potrjuje tudi pomen refleksivne vzgojne prakse, pri kateri vzgojitelj z načrtnim opazovanjem, sprotnim vrednotenjem in prilagajanjem dejavnosti ustvarja pogoje za kakovostno učenje otrok. Refleksivni pristop omogoča, da se vzgojno-izobraževalni proces razvija skupaj z otroki ter izhaja iz njihovih interesov, pobud in potreb, kar je skladno s sodobnimi usmeritvami predšolske pedagogike, ki otroka razumejo kot aktivnega soustvarjalca učnega procesa.

Literatura

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, & Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2025). *Kurikulum za vrtce*. Ljubljana, Slovenija: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Marjanovič Umek, L., & Zupančič, M. (ur.). (2020). *Razvojna psihologija*. Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.